

10
Hemmelig.

Dette eksemplar bedes tilbakelevert Stortingets kontor når saken er behandlet i Stortinget.

Innst. S. F.

Innstilling fra finans- og tollkomiteen om:

- 1) Importregulering av gummifottøi, fajanse og fjær og dun og automobiler.
- 2) Om forhøielse av grunntollen for visse fajansevarer.

(St. med. nr. 20, St. prp. nr. 19, 1935.)

Til Stortinget.

I møte den 5 mars 1934 fattet Stortinget følgende beslutning:

«Regjeringen bemyndiges til straks å iverksette de foranstaltninger som finnes påkrevet for å beskytte norsk produksjon mot skadelig konkurranse.»

Overensstemmende med Stortingets beslutning blev det ved kgl. resolusjon av 9 mars 1934 med hjemmel i lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918, § 2, 2net ledd bestemt som gjeldende inntil videre:

I. 1. At adgangen til å innføre gummisko, snesko, gummistøvler, kalosjer og fajanse her til riket skal være avhengig av at der ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet eller den institusjon som departementet dertil bemyndiger, om at departementet eller vedkommende institusjon samtykker i innførselen.

2. At Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføyninger som er nødvendige til gjennomførselen av den under punkt 1 nevnte regulering av innførselen.

Reguleringen blev av Handelsdepartementet satt i kraft fra mandag 12 mars 1934 kl. 11.

Enn videre blev det ved kgl. resolusjon av 16 mars 1934 bestemt:

1. At adgangen til å innføre fjær og dun her til riket skal være avhengig av at der ved innførselen forelegges tollvesenet skriftlig erklæring fra Handelsdepartementet eller den institusjon som departementet dertil bemyndiger, om at departementet eller vedkommende institusjon samtykker i innførselen.

2. At Handelsdepartementet bemyndiges til å treffe de videre forføyninger som er nød-

vendige til gjennomførselen av den under punkt 1 nevnte regulering av innførselen.

3. At disse bestemmelser settes i kraft fra den tid som Handelsdepartementet bestemmer.

Denne regulering blev satt i kraft fra mandag den 19 mars 1934 kl. 11.

Efter å ha innhentet nødvendige oppgaver over tidligere import og efter å ha drøftet saken inngående med Utenriksdepartementet og representanter for importørene fastsatte Handelsdepartementet hvert lands importkvote for gummifottøi m. v. til 100 pct. av gjennomsnittet av importen fra vedkommende land i årene 1931, 1932 og 1933 og for fajanse til 100 pct. av importen fra vedkommende land i 1933. Det viste sig hensiktsmessigere å velge perioden 1931—33 for gummifottøi m. v. enn perioden 1930—32, som departementet oprinnelig hadde foreslått, og valget av 1933 istedenfor 1932 for fajanse gav nogenlunde det samme resultat, idet importen i de to år var omtrent like stor, i 1932 litt større enn i 1933. Som reguleringsår blev for begge varers vedkommende fastsatt tidsrummet fra og med hvert års mars måned til utgangen av februar måned det påfølgende år.

I skrivelse av 27 juni 1934 underrettet Handelsdepartementet Utenriksdepartementet om den fastsatte kvotefordeling. På grunnlag av denne blev senere hver enkelt norsk importørs importkvote fra vedkommende land utregnet.

Man gir nedenfor en oppgave over de i reguleringsåret 1 mars 1934—28 februar 1935 tildelte importkvoter og de inntil 12 januar 1935 meddelte lisenser til innførsel fra de enkelte land:

A. Gummifottøi m. v.

Land	Kvote	Lisens gitt
	Kg.	Kg.
Danmark	11 486	5 984
Finnland	10 558	12 125
Polen og Danzig	7 621	1 911
Sovjet-Samveldet	4 103	—
Storbritannia	39 080	31 471
Sverige	78 535	51 583
Tsjekkoslovakia	42 978	44 491
Tyskland	36 230	31 548
De Forente Stater	55 381	25 373
Japan	84 204	190 941
Andre land	7 677	13 263
Ialt	377 853	408 690

B. Fajanse.

Land	Kvote	Lisens gitt
	Kg.	Kg.
Belgia og Luxemburg	2 365	2 074
Danmark	18 074	14 321
Finnland	14 945	13 531
Frankrike	4 017	513
Nederland	4 403	1 319
Italia	10 790	12 538
Storbritannia	253 123	255 724
Sverige	90 756	86 321
Tsjekkoslovakia	51 808	116 562
Tyskland	328 791	328 104
Japan	31 442	65 769
Andre land	3 138	1 626
Ialt	813 652	898 402

Til oppgavene knytter departementet følgende bemerkninger:

På det tidspunkt da importreguleringen blev innført, var de norske importører bundet av store bestillinger i utlandet. Dette gjorde sig særlig gjeldende for gummifottøis vedkommende (sko til sommersesongen), men gjaldt også i ikke liten utstrekning fajanse. For en del var de opkjøpte partier allerede underveis til Norge eller lagret på frilager her, og en større del var helt eller delvis forutbetalt av vedkommende importører. For å hindre at disse importører skulde bli påført tap og delvis også av handelspolitiske hensyn særlig overfor Japan og Tsjekkoslovakiet er de tildelte kvoter blitt overskredet.

Med hensyn til Japan bemerkes dog at det praktisk talt ikke er gitt lisenser til innførsel av gummifottøi etterat importkvotene

var fastsatt. Den omstendighet at import fra Japan på grunn av reguleringen i den senere tid praktisk talt er stoppet, har i dette land fremkalt en kraftig opinion mot reguleringen av importen av gummifottøi og fajanse. Den japanske regjering truet med å gjøre mottrekk, idet Japan anså reguleringen rettet mot sig. Enkelte japanske eksportører gjorde henvendelse til japanske myndigheter og A/S Borregård som har en stor eksport av silkecellulose til Japan ser nu denne truet ved at der i Japan er nedsatt en regjeringskomisjon til behandling av motforholdsregler mot land som har innførselsforbud der føles som rettet mot Japan.

Vår legasjon i Tokio innledet forhandlinger og der blev tilbudt 100 pct. forøkede kvoter for inneværende periode. Imidlertid kom ingen ordning i stand. Japanerne erklærte sig prinsipielt uenig i at der overhodet skulde være nogen regulering sålenge Japan ikke hadde gått til lignende skritt overfor norsk eksport til Japan.

Under disse omstendigheter har regjeringen av hensyn til vår store celluloseindustri sett sig nødsaget til å meddele den japanske regjering at den har besluttet å opta til behandling spørsmålet om ophevelse av importforbudene for gummifottøi og fajanse umiddelbart etter Stortingets sammentreden.

Under 19 desember 1934 anmodet Handelsdepartementet de i importreguleringen interesserte norske produsenter om å fremkomme med en redegjørelse for hvordan reguleringen hadde innvirket på deres omsetning.

A/S Askim Gummivarefabrikk og A/S Egersunds fajansefabrikk Co. opgir å ha hatt nogen større omsetning. Egersunds fajansefabrikk har i 1934 hatt samtlige sine folk i fullt arbeide.

For Askims vedkommende antar bedriften at økningen vesentlig skyldes den ualmindelig varme og tørre sommer som skaffet en god sesong for tøisko med gummisåler.

Denne fabrikk har også optatt konkurransen med de billige japanske seildukssko til priser som de selv anfører delvis ikke dekker fabrikkens egne produksjonskostninger.

Til tross herfor opgir Askim at den ikke har kunnet drive normal produksjon ved begge sine fabrikker, idet fabrikkene i Mjøndalen i 25 uker arbeidet kun med 6 timers dag.

Ifølge de meddelte oppgaver har importreguleringen ikke innvirket nevneverdig på prisene for disse fabrikkers produkter.

Importreguleringen synes således å ha virket gunstig for den innenlandske produksjon av de heromhandlede varer, og begge

ovennevnte bedrifter har derfor uttalt ønsket om at importreguleringen blir oprettholdt.

Hensynet til Norges store eksport til Japan — særlig vår celluloseindustri og dertil våre betydelige skibsfartsinteresser — gjør stillingen imidlertid meget vanskelig, og hvis der skulde opstå forstyrrelser i våre handelspolitiske forhold til Japan, vil dette medføre så beklagelige følger, at departementet ser sig nødt til å foreslå at importreguleringen for gummifottøi og fajanse snarest blir ophevet. Da reguleringen som foran nevnt blev innført etter foranledning av Stortinget, finner departementet å burde forelegge saken for dette før ophevelsen finner sted.

Importreguleringen av fjær og dun og av automobiler antar regjeringen inntil videre fremdeles bør bibeholdes, både av valuta-messige hensyn og av hensyn til at disse varer egner sig godt som handelspolitisk kompensasjonsmiddel, og under de nu rådende usikre handelspolitiske forhold vil det vel kunne tenkes at man blir nødt til å benytte reguleringen som et sådant middel. Hittil har imidlertid ikke importreguleringene virket i nogen større utstrekning, idet importørene på det tidspunkt reguleringen trådte i kraft, var bundet til kjøpeavtaler og avtaler om videresalg. Av disse grunner har lisens ikke i større utstrekning blitt nektet, men dette må forutsettes fremtidig å kunne stille sig anderledes.

Før komiteen går over til sine bemerkninger skal den herved fremlegge en del statistiske opplysninger til belysning av

Handelsforbindelser mellom Norge og Japan.

Norges vareinnførsel på Japan androg i året 1933 til et beløp av kr. 2 582 000, mens utførselen androg til kr. 15 482 000.

Herav utgjorde utførselen av norsk cellulose litt over 6 mill. kroner, — på nikkel 5 mill. kroner og på papir ca. $\frac{1}{2}$ mill. kroner.

For tidsrummet 1 januar—30 november 1934 er tallene henholdsvis kr. 4 402 000 og kr. 16 135 000. Hertil kommer så de betydelige skibsfartsinteresser Norge har på Japan.

Komiteens bemerkninger.

Som det vil sees av det foran anførte står det her store interesser på spill for norske eksportmuligheter og for norsk skibsfart. På den annen side vil de to hjemmeindustrier som en ophevelse av importforbudet vil ramme sikkert komme i en langt vanskeligere stilling enn før selv om importreguleringen for de her omhandlede varer hittil ikke har vært fullt effektive. Ut fra

hensyn til A/S Askim Gummivarefabrikk og Egersunds Fayancefabrik Co. vilde det være særdeles ønskelig fortsatt å kunne oprettholde importreguleringen.

Saken er derfor inngående drøftet av komiteen, hvor også representanter for regjeringen møtte. Det blev herunder henstillet til regjeringens overveielse om det ikke samtidig med at importreguleringen tas bort også fantes nødvendig å fremkomme med forslag om øket tollbeskyttelse for gummifottøi og fajanse.

Resultatet av regjeringens overveielse er fremlagt i St. prp. nr. 19, 1935, hvortil henvises.

Komiteen er klar over at A/S Borregårds, skogbrukets og skibsfartens interesser veier overmåte tungt, og at det derfor vil være forbundet med stor risiko for vårt lands arbeidsliv om vår eksport av silkecellulose til Japan skal stanse eller vesentlig innskrenkes.

Komiteen finner derfor at importreguleringen for gummifottøi og fajanse, hvor berettiget den enn kan synes å være, allikevel bør opheves.

Importen av gummifottøi fra Japan har særlig det siste år vært i sterk vekst, og en ophevelse av importforbudet vil lett kunne få til følge en øket masseimport av disse varer — ofte av en ringere kvalitet — som er lite ønskelig for forbrukerne og skadelig for vår egen produksjon av disse varer. En skjerpelse av kontrollen med skotøiimporten er derfor nødvendig for å gardere oss mot den slags skadevirkninger. Komiteen vil derfor henstille til regjeringen å ta spørsmålet om en skjerpet kontroll på dette område op til overveielse.

Komiteen vil i anledning regjeringens forslag om forhøielse av tollene på fajanse (St. prp. nr. 19, 1935) slutte sig til forslaget om en forhøielse fra kr. 0,20 til kr. 0,25 pr. kg. av grunntollen for tariffens L.nr. 330 — «Jord etc. B. 8. fajanse ikke annetsteds nevnt: b. annet, herunder ekte eller efterlignet, forgylt eller forsølvet.»

En vil i forbindelse hermed gjøre oppmerksom på at Stortinget den 29 juni 1933 fattet beslutning om en lignende forhøielse på disse varer uten at beslutningen dengang blev satt ut i livet.

Fra A/S Askim Gummivarefabrikk foreligger ansøking om — i tilfelle av at importreguleringen for gummivarer blir ophevet — at grunntollen for L.nr. 266, tøisko med såler av gummielastikum forhøies fra kr. 1,20 til kr. 1,60 pr. kg. og for L.nr. 267 4. annet forhøies fra kr. 0,80 til kr. 1,20 pr. kg.

Komiteen kan ikke gå med på dette krav, men vil av hensyn til arbeidsforholdene

ved gummivarefabrikkene foreslå at tollen på gummifottøi blir noget forhøiet. Skal nemlig driften ved disse fabrikker på grunn av utilstrekkelig tollbeskyttelse helt eller delvis innskrenkes, vil det bety store vanskeligheter — ikke minst for en kommune som Nedre Eiker der før er i økonomiske vanskeligheter.

Utviklingen i denne industri har ført til at produksjonen mer og mer går over til tynnere og lettere varer hvorved tollbeskyttelsen tilsvarende forringes. Dette i forbindelse med ophevelse av importreguleringen nødvendiggjør etter komiteens mening en forhøielse av tollbeskyttelsen fra kr. 1,20 pr. kg. til kr. 1,35 pr. kg. for de under L.nr. 266 — 3 opførte tøisko med såler av gummielastikum, da ophevelsen av importreguleringen særlig vil ramme disse varer på det føleligste. Under hensyntagen til Oslo-konvensjonens bestemmelser antas tollforhøielserne først å burde tre i kraft fra den tid Kongen bestemmer.

Under henvisning til foranstående innstiller komiteen til Stortinget å fatte følgende

beslutninger:

I.

Den ved kgl. resolusjon av 9 mars 1934 med hjemmel i lov om midlertidig innførselsforbud av 22 mars 1918, bestemte importregulering for gummisko, snesko, gummi-støvler, kalosjer og fajanse o p h e v e s.

II.

Fra den tid Kongen bestemmer blir grunntollen for nedennevnte varer i tolltariffen:

L.nr. 266.

3. tøisko med såler av gummielastikum — å forhøie fra kr. 1,20 pr. kg. til kr. 1,35 pr. kg.

L.nr. 330.

Jord etc. B. 8 fajanse ikke annetsteds nevnt: b. annet, herunder ekte eller efterlignet forgylt eller forsølvet — å forhøie fra kr. 0,20 pr. kg. til kr. 0,25 pr. kg.

Oslo i finans- og tollkomiteen den 27 februar 1935.

Ivar Lykke,
formann.

Anton Alvestad,
ordfører.

K. Bergsvik,
sekretær.